



Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 16.02.2026.

Nr. 7/6-3

Atzinums par VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” programmas “Latvijas Radio 1” individuālajā profilā tiešsaistes sociālajā tīklā “Facebook” publiskoto informāciju

2026. gada 26. janvārī Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons (turpmāk tekstā arī – ombuds) saņēma [...] (turpmāk – Iesniedzējs) “Sūdzību par Latvijas Radio” (turpmāk – Iesniegums), kurā vērsta uzmanība uz VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” (turpmāk – LSM) radio programmas “Latvijas Radio 1” (turpmāk – LR1) tiešsaistes sociālā tīkla “Facebook” (turpmāk – FB) individuālajā profilā 2026. gada janvārī publiskoto informāciju.

Iesniedzēja vērtējumā 2026. gada janvārī LR1 individuālajā FB profilā dominē informācija par politiskās partijas “Progresīvie” politiķiem, tad partiju apvienību “Jaunā Vienotība”, *bet krietni mazāk*. Iesniedzējs norāda, ka [ir] *viens ieraksts, kurā redzama Saeimas priekšsēdētāja D.Mieriņa (ZZS). No opozīcijas – neviens*. Iesniedzējs kā pamatojumu savam viedoklim sniedz divus šādus piemērus:

- *Piemēram janvārī bija lieliska ziņa, ka pēc LIAA reformas darbs ar investīciju piesaisti vainagojies ar Latvijā vēl nebijušiem rādītājiem – palicis bez LR uzmanības;*
- *Atbildes viedoklis par Saeimas priekšsēdētājas D.Mieriņas parakstīto vēstuli nav.*

Iesniedzējs uzskata, ka tādējādi ir pārkāpta Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk – SEPLPL) 3. panta ceturtā daļa, kas noteic, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Iepazīstoties ar Iesnieguma un LR1 individuālā profila saturu tiešsaistes sociālajā tīklā FB 2026. gada janvārī, ombuds pieņēma lēmumu veidot atzinumu par Iesniegumā norādīto apstākļu atbilstību VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” Redakcionālajās vadlīnijās (turpmāk – Redakcionālās vadlīnijas) noteiktajām prasībām. Par pieņemto lēmumu ombuds 2026. gada 28. janvārī informēja Iesniedzēju.

Lai sagatavotu atzinumu, ombuds:

- 2026. gada 28. janvārī iepazinās ar LR1 individuālajā tiešsaistes sociāla tīkla FB profilā 2026. gada janvārī publiskoto informāciju;

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

https://www.facebook.com/LatvijasRadio1?locale=lv_LV.

- 2026. gada 28. janvārī iepazinās ar LSM televīzijas programmas “Latvijas televīzija 1” (turpmāk LTV1) Ziņu dienesta individuālajā tiešsaistes sociāla tīkla FB profilā 2026. gada janvārī publiskoto informāciju;

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

https://www.facebook.com/ltvzinat?locale=lv_LV.

- 2026. gada 28. janvārī iepazinās ar Latvijas Nacionālās ziņu aģentūras LETA (turpmāk – LETA) tīmekļa vietnē, LSM ziņu portālā “LSM.lv” (turpmāk – LSM.lv), AS “Delfi” interneta ziņu portālā “Delfi.lv” (turpmāk – Delfi.lv), SIA “TVNET Grupa” interneta ziņu portālā “TVnet.lv” (turpmāk – Tvnet.lv), SIA “Mediju nams” interneta ziņu portālā, laikraksta “Neatkarīgā Rīta Avīze” digitālajā versijā “Nra.lv” (turpmāk – Nra.lv) publicēto informāciju par Ministru kabineta locekļiem un Saeimas frakciju vadītāju publicitātes rādītājiem 2026. gada janvārī.

Izvērtējot Iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

konstatē:

[1] Par ombuda kompetenci.

Ņemot vērā SEPLPL 18. panta pirmajā daļā ombudam noteikto kompetenci pārraudzīt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību SEPLPL 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, kā arī LSM pašregulējošajiem dokumentiem – Redakcionālajām vadlīnijām un Rīcības un ētikas kodeksam, ombuda funkcijās ir pārraudzīt un sniegt savus atzinumus par to, vai LSM satura vienību (raidījumu, sižetu, rakstu) un sniegto pakalpojumu, par kādiem ir uzskatāmas

arī ziņu publikācijas tiešsaistes sociālo tīklu individuālajos profilos, saturā un to veidošanas laikā veiktās žurnālistiskās darbības un pieņemtie redakcionālie lēmumi atbilst profesionālās ētikas prasībām.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ombuda iespējās ir sniegt atzinumu par LR1 individuālajā profilā tiešsaistes sociālajā tīklā FB publicētā satura un tā veidošanas apstākļu atbilstību šādām LSM pašregulējošajām prasībām:

1) Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā “LSM darbības profesionālie principi” noteiktajiem LSM darbības profesionālajiem principiem:

- **Precizitāte:** *LSM sniedz pārbaudītu un iespējami precīzu informāciju, tie nedrīkst apzināti maldināt auditoriju, sagrozīt vai izdomāt faktus. Ja par kādas informācijas precizitāti ir šaubas, tas ir skaidri jānorāda;*
- **Objektivitāte:** *LSM satura izklāstā balstās uz faktiem, izmanto informāciju, kas palīdz saprast kontekstu, un gādā, lai izskan tematam, žanram vai raidījuma formātam būtiskie argumenti un viedokļi. [..]*

LSM redakcionālie standarti neprasa absolūtu neitralitāti katrā jautājumā, īpaši, ja tas ir pretrunā ar demokrātijas pamatprincipiem. LSM skaidri un nepārprotami nostājas demokrātisko, cilvēktiesību un vispārpieņemto humāno vērtību pusē.

Veidojot saturu, LSM nepārstāv nekādas citas intereses kā vienīgi sabiedrības intereses zināt patiesību par notikumiem, kas tiem varētu būt svarīgi un interesanti;

- **Viedokļu daudzveidība:** *LSM atspoguļo dažādu sabiedrības grupu viedokļus, arī tādus viedokļus, kas kādam varētu likties nepieņemami. Veidojot saturu par kādu konkrētu tematu, tajā iekļaujami tematam nozīmīgi, atbilstoši un kompetenti viedokļi.*

2) Redakcionālo vadlīniju 2.6. punktā “Varas pārstāvji LSM veidotajā saturā” noteiktajam, ka *LSM ikdienā ievēro politisko neitralitāti, tomēr var paust redakcionālo nostāju jautājumos, kas skar mediju politiku un vārda brīvību, kā arī gadījumos, ja rodas apdraudējums demokrātijas pamatvērtībām, valsts neatkarībai un sabiedrības drošībai.*

[2] Par LR1 individuālo profilu tiešsaistes sociālajā tīklā FB.

Individuālā LR1 profila “Latvijas Radio 1” tiešsaistes sociālajā tīklā FB konts pieder VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs”, taču šis profils nav uzskatāms par atsevišķu LSM programmu, bet gan par informatīvu platformu, ar kuras starpniecību ir iespējams informēt un uzrunāt auditoriju.

2026. gada janvārī gandrīz visos teksta ierakstos šajā profilā ir sniegta norāde vai saite, kas lasītājam norāda uz kādu konkrētu publikāciju LSM.lv. Šo publikāciju autori vai līdzautori vairumā gadījumu ir Latvijas Radio Ziņu dienesta (turpmāk – LR Ziņu dienests) žurnālisti. Ierakstu pamatā galvenokārt ir informācija, kas ir izskanējusi LSM radio programmu ziņu un informatīvajos raidījumos, tādus kā “Labrīt”, “Pusdiens”, “Dienas notikumu apskats”, “Pēcpusdiens”, “Krustpunktā”, “Divas puslodes” u.c. Dažreiz teksta ierakstam pievienotā saite norāda uz kādu LR1 raidījumu, kas ir klausāms LSM radio programmu mājaslapā “latvijasradio.lsm.lv”, vai arī uz konkrētu radio programmas raidījumu tiek norādīts, lietojot mīklozīmi. Atsevišķos gadījumos teksta ieraksti satur tikai kādu ziņu un tās papildinājumu ar LR Ziņu Dienesta veidotu videomateriālu.

Nemot vērā relatīvi nelielo teksta ierakstu skaitu profilā (maksimāli līdz 12 teksta ierakstiem dienā), ir jākonstatē, ka LR1 profils FB nav uzskatāms par pilnvērtīgu un regulāri atjauninātu ziņu plūsmu, lai gan teksta ieraksti – visbiežāk viena līdz divu teikumu apjomā, ir klasificējami kā ziņas. Tas ombudam ļauj konstatēt, ka individuālais FB profils ir jāskata vienīgi un tikai kā radio programmas pašreklāmas instruments, ar kuru tiek pieteikti atsevišķi LR ziņu sižeti vai raidījumi, vai uz to pamata izveidotas publikācijas LSM.lv.

Nemot vērā sociālo tīklu popularitāti, kā arī tendenci, ka arvien lielāka auditorijas daļa informāciju par aktualitātēm gūst tieši no sociālajiem tīkliem, tāda tradicionāla medija kā radio klātbūtne sociālajos tīklos ir saprotama un pamatota, jo sociālie tīkli ir izmantojami kā papildu platforma medija satura izplatīšanai, kas palīdz sasniegt plašāku auditoriju, t.sk. arī to auditoriju, kas tradicionālos medijus nelieto, kā arī ļauj pārvirzīt šo auditoriju uz LSM interneta platformām – LR1 mājaslapu vai LSM.lv.

[3] Par LR1 individuālā profila saturu tiešsaistes sociālajā tīklā FB 2026. gada janvārī.

Veicot LR1 individuālā profila satura analīzi, ombuds konstatēja, ka 2026. gada janvārī no individuālajā profilā publicētajiem 187 teksta ierakstiem 26 ierakstos jeb 14% gadījumos ir pieminēti 19 politiķi, kuri ir saistīti ar 14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partijām vai partiju apvienībām (citu politiķu vai bijušo politiķu pieminēšana šajā statistikā nav ņemta vērā):

- 1) no partiju apvienības “Jaunā Vienotība” ir pieminēti septiņi politiķi 14 teksta ierakstos, t.sk. Ministru prezidente Evika Siliņa ir pieminēta piecas reizes, ārlietu ministre Baiba Braže trīs reizes, viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrs Raimonds Čudars divas reizes, pa vienai reizei teksta ierakstos ir pieminēti arī finanšu ministrs Arvils Ašeradens, iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis, Rīgas domes deputāts Vilnis Ķirsis,

Eiropas Komisijas viceprezidents un komisārs Valdis Dombrovskis;

- 2) no partijas “Progresīvie” politiķiem astoņās ziņās ir pieminētas piecas personas, t.sk. Saeimas frakcijas vadītājs Andris Šuvajevs, Rīgas domes priekšsēdētājs Viesturs Kleinbergs – katrs divas reizes, pa vienai reizei teksta ierakstos ir pieminēti arī aizsardzības ministrs Andris Sprūds, kultūras ministre Agnese Lāce, satiksmes ministrs Atis Švinka un Saeimas deputāte Antoņina Ņenaševa;
- 3) no politiskās apvienības “Zaļo un Zemnieku savienība” trīs reizes teksta ierakstos ir pieminēta vienīgi Saeimas prezidija priekšsēdētāja Daiga Mieriņa;
- 4) no Nacionālās apvienības “Visu Latvijai, Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” pa reizei ir pieminēti – Saeimas deputāte, Nacionālās apvienības valdes priekšsēdētāja Ilze Indriksone un Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieks Edvards Ratnieks;
- 5) no apvienības “Apvienotais saraksts” sastāvā esošās politiskās partijas “Latvijas reģionu apvienība” divas reizes ir pieminēta Ādažu novada domes priekšsēdētāja Karīna Miķelsone.

Tādējādi ir jākonstatē, ka 14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partiju vai partiju apvienību politiķiem veltītajos teksta ierakstos (14% no kopējā ierakstu skaita) lielākais ierakstu skaits ir bijis par partiju apvienības “Jaunā Vienotība” politiķiem, kuri ir pieminēti 54% no attiecīgās tekstu ierakstu kopas. Otro vietu šajā statistikā ieņem partijas “Progresīvie” politiķu pieminēšana, kas veido 29% teksta ierakstu, bet trešo vietu daļa “ZZS”, “NA” un “AS” politiķi ar 7% pieminējumu katrai apvienībai.

Arī jākonstatē, ka kopumā teksta ieraksti ar 14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partiju vai partiju apvienību politiķu pieminējumiem nav dominējoši profila saturā. Pati daudzskaitlīgākā teksta ierakstu tēma (28 teksta ieraksti) ir saistīta ar ASV ārpolitiku – tās rīcību Venecuēlā, iecerēm attiecībā uz Grenlandi, iespējamo reakciju Irānas notikumu sakarā un notiekošo ASV štatā Minesotā. Līdz ar to pašreizējais ASV prezidents Donalds Tramps ir visvairāk pieminētā politiskā persona LR1 ierakstos tā individuālajā profilā FB 2026. gada janvārī. Latvijas sportistu gatavošanās Ziemas Olimpiskajām spēlēm ir atspoguļota 10 ierakstos; deviņi ieraksti vēsta par aktualitātēm valsts ekonomikā; Eiropas Savienības aktuālo jautājumu tematam ir veltīti seši teksta ieraksti; Raimonda Paula lielajai jubilejai – pieci teksta ieraksti; galvaspilsētas aktualitātēm, Valsts aizsardzības dienestam, valsts drošībai – pa četriem ierakstiem katrai tēmai; trīs ieraksti ir veltīti cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem tēmai, kā arī vispārējās izglītības tematam. Kopumā ir

jākonstatē, ka tēmu loks atbilst tām aktualitātēm, kas bija Latvijas iedzīvotāju uzmanības centrā 2026. gada janvārī.

Ņemot vērā, ka LR1 profilā pārsvarā (bet ne tikai) tiek publiskoti teksta ieraksti, kas attiecas uz LR Ziņu dienesta sagatavotajām satura vienībām LSM programmās un pakalpojumos, ombuds veica šī profila salīdzinājumu ar analogu LSM televīzijas programmu Ziņu dienesta individuālo profilu sociālajā tīklā FB. Individuālajā profilā “LTV Ziņu Dienests” ir konstatējams, ka 2026. gada janvārī no 443 teksta ierakstiem 27 ierakstos jeb 6% gadījumu ir pieminēti 18 politiķi:

- 1) no partiju apvienības “Jaunā Vienotība” 12 ziņās ir pieminēti deviņi politiķi. T.sk. Ministru prezidente Evika Siliņa ir pieminēta trīs reizes, iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis – divas reizes, viena pieminējuma reize – Saeimas deputātei Zandai Kalniņai-Lukaševicai, Eiropas Komisijas viceprezidentam un komisāram Valdim Dombrovskim, finanšu ministram Arvilam Ašeradenam, Rīgas domes priekšsēdētāja vietniekam Vilnim Ķirsim, veselības ministram Hosamam Abu Meri, tieslietu ministrei Inesei Lībiņai-Egnerei, viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministram Raimondam Čudaram;
- 2) no politiskās apvienības “Zaļo un Zemnieku savienība” sešās ziņās ir pieminēta četri politiķi, t.sk. Saeimas prezidija priekšsēdētāja Daiga Mieriņa – trīs reizes, un pa vienai reizei ir pieminēti ekonomikas ministrs Viktors Valainis, labklājības ministrs Reinis Uzulnieks, Saeimas deputāte Līga Kozlovska;
- 3) no partijas “Progresīvie” ir pieminēti četri politiķi piecās ziņās, t.sk. Rīgas domes priekšsēdētājs Viesturs Kleinbergs – divas reizes, aizsardzības ministrs Andris Sprūds, kultūras ministre Agnese Lāce, satiksmes ministrs Atis Švinka – katrs pa vienai reizei;
- 4) no Nacionālās apvienības “Visu Latvijai, Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” vienu reizi ir pieminēts Saeimas deputāts Nauris Puntulis.

Tādējādi ir jākonstatē, ka arī FB individuālajā profilā “LTV Ziņu Dienests” dominējošā pozīcija šajā periodā ir bijusi “Jaunās Vienotības” politiķiem, kas pieminēti 44% no 14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partiju vai partiju apvienību politiķiem veltītajiem teksta ierakstiem. Otro vietu šajā statistikā ieņem “ZZS” politiķi, kas pieminēti 22% tekstu ierakstu. Trešajā vietā ir “Progresīvo” politiķi, kas pieminēti 19% teksta ierakstu, bet sarakstu noslēdz “NA” politiķi ar 4% no kopējā pieminējumu skaita.

Analizējot abu LSM ziņu dienestu profilos biežāk pieminēto politiķu sarakstus, ombuds konstatēja, ka vislielāko pieminējumu skaitu ir guvuši tie politiķi, kas vienlaicīgi ir arī augstas

valsts amatpersonas – Ministru prezidente, Ministru kabineta locekļi, Saeimas priekšsēdētāja, Saeimas frakciju vadītāji un Rīgas pašvaldības vadītāji. Šis apstāklis ombudam liek pieņemt, ka politiķu nokļūšana teksta ierakstos varētu būt saistīta ar viņu profesionālo darbību. Šo pieņēmumu apliecina ierakstu saturs par katra politiķa pieminēšanas kontekstu:

- Ministru prezidente Evika Siliņa ir pieminēta saistībā ar 1) 26. janvārī Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centra “Re:Baltica” faktu pārbaudes sadaļas “Re:Check” sniegto atmaskojumu par premjerministres (kļūdainajiem) izteikumiem par projekta “Rail Baltic” atpalcības iemesliem; 2) premjerministres piedalīšanos 22. janvāra LR1 raidījumā “Krustpunktā”; 3) Saeimas balsojumu par premjerministres demisijas pieprasījumu 15. janvārī; 4) premjerministres līdzdalību 7. janvāra Drošības dialogā Parīzē par drošības garantijām Ukrainai; 5) premjerministres ierakstu tiešsaistes sociālā tīkla “X” individuālajā profilā par to, ka optiskais kabelis jūrā netālu no Liepājas nav bojāts;
- ārlietu ministre Baiba Braže tika pieminēta saistībā ar 26. janvāra tikšanos ar Vācijas ārlietu ministru un 16. janvāra tikšanos ar Francijas ārlietu ministru, kā arī saistībā ar dalību 8. janvāra LR1 raidījumā “Krustpunktā”, kurā tika apspriesta ārpolitiskā situācija saistībā ar ASV rīcību Venecuēlā un iecerēm attiecībā uz Grenlandi;
- viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministra Raimonda Čudara vārds izskanēja saistībā ar viņa piedalīšanos 08. janvāra LR1 raidījumā “Labrīt” un tajā teikto par situāciju ar Ogres novada domes priekšsēdētāju un Rēzeknes pilsētas domes priekšsēdētāju;
- finanšu ministram Arvilam Ašeradenam veltītā 27. janvāra ieraksta tēma ir pensiju 2. līmenis;
- iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis 07. janvārī ir pieminēts saistībā ar situāciju valstī ar nelegālo imigrāciju;
- Rīgas domes deputāts Vilnis Ķirsis ir pieminēts saistībā ar jautājumu par iespējām skolēniem skolā saņemt insulīna injekcijas;
- Eiropas Komisijas viceprezidents un komisārs Valdis Dombrovskis ir pieminēts saistībā ar 26. janvārī sniegto informāciju par ES budžetā plānoto palīdzības sniegšanu Ukrainai;
- Saeimas frakcijas “Progresīvie” vadītājs Andris Šuvajevs pieminēts saistībā ar to, ka 21. janvārī pauda kritisku vērtējumu par Saeimas prezidija priekšsēdētājas parakstīto atbalsta vēstuli ASV prezidenta apbalvošanai ar Nobela Miera prēmiju, un 22. janvārī izteikties par šo jautājumu tika aicināts LR1 raidījumā “Labrīt”;

- Rīgas domes priekšsēdētājs Viesturs Kleinbergs pieminēts saistībā ar viesošanos LR1 5. janvāra raidījumā “Labrīt” un šī raidījuma kontekstā publiskotas divas ziņas – 1) par situāciju ar Vanšu tilta rekonstrukciju un 2) par pieejas maiņu pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu iznomāšanā pēc traģiskajiem notikumiem 2026. gada 2. janvārī, Rīgā, Bauskas ielā;
- aizsardzības ministrs Andris Sprūds 16. janvārī pieminēts saistībā ar ministra sniegto informāciju par iesaukuma Valsts aizsardzības dienestā norisi,
- kultūras ministre Agnese Lāce 7. janvārī dalījās pārdomās par Rēzeknes koncertzāles “GORS” turpmāko likteni;
- satiksmes ministrs Atis Švinka pieminēts saistībā ar 23. janvārī sniegto vērtējumu par Autotransporta direkcijas darbu;
- Saeimas deputāte Antoņina Ņenaševa 20. janvārī izteica savus apsvērumus par sējas kaņepes audzēšanas slēgtās telpās pieļaujamību, ņemot vērā Saeimas diskusijas par šo jautājumu;
- 15. janvārī tika sniegta informācija par Saeimas priekšsēdētājas Daigas Mieriņas vizīti Ukrainā, bet 20. un 21. janvārī uzmanības centrā bija jau pieminētās atbalsta vēstules ASV prezidenta apbalvošanai ar Nobela Miera prēmiju parakstīšana;
- Saeimas deputāte, Nacionālās apvienības “VISU LATVIJAI! - TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI / LNNK” valdes priekšsēdētāja Ilze Indriksone 28. janvārī viesojās LR1 raidījumā “Labrīt”;
- Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieks Edvards Ratnieks 3. janvāra LR1 raidījumā “Labrīt” informēja par situāciju pēc ugunsgrēka Bauskas ielā;
- Ādažu novada domes priekšsēdētāja Karīna Miķelsone 8. janvārī viesojās raidījumā “Pusdiena” un sarunas tēma bija atteikšanās no sava amata.

Tādējādi ir jākonstatē, ka vairumā gadījumu konkrēto politiķu pieminēšana ziņās ir saistīta ar to kā valsts amatpersonu darbību. Būtisks apstāklis iespējai nokļūt FB profila teksta ierakstos ir politiķu piedalīšanās LR1 raidījumos “Labrīt” un “Krustpunktā”. Lai gan šī atzinuma priekšmets nav šo raidījumu veidošanas pamatā esošie redakcionālie lēmumi, ombuds pieļauj, ka lēmums aicināt konkrētos politiķus piedalīties raidījumos ir saistīts ar šo politiķu kā amatpersonu statusu.

[4] Par politiķu reprezentāciju citos plašsaziņas līdzekļos.

Ņemot vērā, ka FB individuālo LSM profilu “Latvijas Radio 1” un “LTV Ziņu dienests” satura analīze uzrādīja līdzīgas tendences attiecībā uz 14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partiju, vai partiju apvienību politiku pieminēšanu teksta ierakstos, ombuda ieskatā būtiski ir salīdzināt, vai šīs LSM profilu tendences atšķiras no kopējām tendencēm citos Latvijas medijos. Balstoties šādā apsvērumā ombuds veica apkopojumu un analīzi ziņām, kas atbilstošajā laika periodā tika publicētas citos interneta ziņu portālos – LETA, LSM.lv, Delfi.lv, TVnet.lv, Nra.lv.

Konkrēto interneta ziņu portālu izvēli noteica gan to popularitāte, proti, to sasniegtā auditorija, gan arī šo portālu piedāvātās iespējas vienkāršotā veidā apkopot tajos pieejamo saturu (pēdējais no apsvērumiem neļāva apkopojumā iekļaut vēl citus populārus Latvijas ziņu portālus).

Atzinuma veidošanas nolūkos ombuds koncentrējās vienīgi uz Ministru kabineta un Saeimas frakciju vadītāju publicitātes datiem, tabulas veidā izveidojot katra interneta resursa pieminēšanas biežuma statistiku katram ministram un Saeimas frakcijas vadītājam, kā arī valsts augstākajām amatpersonām – Valsts prezidentam, Saeimas priekšsēdētājam, Ministru prezidentei.

Tabulas noslēgumā ir norādīts katras koalīcijas partijas īpatsvars no kopējā šī politiku “groza” pieminēšanas biežuma radītājiem.

Ir jāņem vērā, ka dati ir apkopoti par nelielu laika periodu – no 2026. gada 1. janvāra līdz 28. janvārim (ieskaitot), līdz ar to tie reprezentē tikai šo politiku publicitāti 2026. gada janvārī un šos datus nevar vispārināt. Tāpat ir jāņem vērā, ka nav ticis vērtēts ziņu saturs. Publicitāti ir iespējams gūt gan ar pozitīvām, bet vēl jo vairāk – ar negatīvām ziņām. Visu šo apsvērumu dēļ, skatot statistiku, ir jāņem vērā konkrētajā laika posmā notikušais Latvijas un starptautiskajā politikā.

Jāpiebilst, ka datu apkopojums ir veidots, izmantojot mākslīgā intelekta palīdzību, līdz ar ko tā precizitāte var būt apšaubāma. Taču apkopojums ir veidots ar mērķi, lai noteiktu medijos pastāvošās tendences, un šim nolūkam iegūtie dati ir vērtējami kā pietiekami uzticami.

Tabula: Latvijas politiku publicitāte jeb to pieminēšanas skaits ziņu tīmekļa vietnēs

LETA		LSM.lv		Delfi.lv		TVnet.lv		Nra.lv	
Edgars Rinkēvičs	63	Baiba Braže	24	Evika Siliņa	33	Evika Siliņa	46	Evika Siliņa	46
Evika Siliņa	62	Evika Siliņa	15	Edgars Rinkēvičs	22	Edgars Rinkēvičs	38	Edgars Rinkēvičs	25
Baiba Braže	36	Andris Sprūds	13	Agnese Lāce	17	Baiba Braže	15	Baiba Braže	14
Agnese Lāce	32	Agnese Lāce	13	Andris Sprūds	16	Andris Sprūds	14	Viktors Valainis	13
Viktors Valainis	24	Daiga Mieriņa	13	Atis Švinka	9	Viktors Valainis	14	Andris Sprūds	12
Andris Sprūds	21	Edgars Rinkēvičs	13	Viktors Valainis	9	Daiga Mieriņa	11	Agnese Lāce	10
Raimonds Čudars	17	Raimonds Čudars	11	Kaspars Melnis	8	Arvils Ašeradens	10	Daiga Mieriņa	10
Daiga Mieriņa	17	Andris Šuvajevs P	10	Baiba Braže	7	Agnese Lāce	8	Atis Švinka	9

Dace Melbārde	17	Kaspars Melnis	9	Daiga Mieriņa	7	Edmunds Jurēvics	7	Arvils Ašeradens	8
Andris Šuvajevs	16	Edmunds Jurēvics	8	Arvils Ašeradens	6	Kaspars Melnis	7	Dace Melbārde	7
Hosams Abu Meri	15	Atis Švinka P	8	Dace Melbārde	5	Harijs Rokpelnis	7	Hosams Abu Meri	7
Harijs Rokpelnis	15	Viktors Valainis	6	Rihards Kozlovskis	4	Andris Šuvajevs	6	Edmunds Jurēvics	6
Arvils Ašeradens	15	Hosams Abu Meri	5	Hosams Abu Meri	3	Rihards Kozlovskis	5	Andris Šuvajevs	5
Armands Krauze	14	Harijs Rokpelnis	5	Raimonds Čudars	3	Hosams Abu Meri	5	Rihards Kozlovskis	4
Inese Lībiņa-Egnere	12	Inese Lībiņa-Egnere	4	Armands Krauze	3	Inese Lībiņa-Egnere	5	Kaspars Melnis	4
Edmunds Jurēvics	11	Edgars Tavors	4	Linda Liepiņa	3	Raimonds Čudars	5	Harijs Rokpelnis	3
Rihards Kozlovskis	10	Svetlana Čulkova	4	Edmunds Jurēvics	2	Dace Melbārde	4	Reinis Uzulnieks	2
Atis Švinka	7	Arvils Ašeradens	3	Inese Lībiņa-Egnere	2	Reinis Uzulnieks	4	Armands Krauze	2
Kaspars Melnis	6	Rihards Kozlovskis	3	Andris Šuvajevs	2	Linda Liepiņa	2	Edgars Tavors	2
Edgars Tavors	6	Reinis Uzulnieks	3	Harijs Rokpelnis	2	Armands Krauze	1	Inese Lībiņa-Egnere	1
Reinis Uzulnieks	5	Dace Melbārde	2	Edgars Tavors	1	Edgars Tavors	1	Raimonds Čudars	1
Linda Liepiņa	5	Armands Krauze	2	Svetlana Čulkova	1	Raivis Dzintars	1	Svetlana Čulkova	1
Svetlana Čulkova	3	Linda Liepiņa	2	Reinis Uzulnieks	0	Atis Švinka	0	Raivis Dzintars	0
Raivis Dzintars	1	Raivis Dzintars	1	Raivis Dzintars	0	Svetlana Čulkova	0	Linda Liepiņa	0
KOPĀ	430		181		165		216		192
Jaunā Vienotība	45%	Jaunā Vienotība	41%	Jaunā Vienotība	39%	Jaunā Vienotība	47%	Jaunā Vienotība	49%
ZZS	19%	Progresīvie	24%	Progresīvie	27%	ZZS	20%	Progresīvie	19%
Progresīvie	18%	ZZS	21%	ZZS	18%	Progresīvie	13%	ZZS	18%

Analizējot augstāk esošās tabulas datus ir jākonstatē, ka partiju apvienība “Jaunā Vienotība” dominē visos analizētajos Latvijas ziņu portālos. Tas skaidrojams ar to, ka šai koalīcijas partijai pieder augsti un nozīmīgi amati valdībā, t.sk. Ministru prezidents ir no šīs partiju apvienības, un ar premjerministra popularitāti medijos spēj konkurēt vienīgi Valsts prezidents. Otro un trešo vietu daļa abi pārējie koalīcijas partneri. Kaut cik būtiskas novirzes no šo partiju publicitātes paritātes ir konstatējamas vienīgi ziņu portālos Delfi.lv (“Progresīvo” pārsvars) un TVnet.lv (“ZZS” pārsvars).

Skatot politiķu individuālos publicitātes rādītājus, ir jākonstatē, ka bez ieņemamā amata to var ietekmēt arī konkrētie notikumi pārskata periodā, kas ir saistīti ar konkrētā amata veicēju. Piemēram, ārlietu ministres biežā pieminēšana ziņās ir saistīta ar notikumu daudzveidību un intensitāti starptautiskajā politikā š.g. janvārī par ko *parūpējās* ASV prezidents, kā arī noturīgā valsts drošības un kara Ukrainā tēma.

Ir arī jākonstatē, ka Saeimas frakciju vadītāju publicitāte ir nesalīdzināmi zemāka kā valdības ministriem, ja vien Saeimas deputāti neizceļas ar kādu neordināru rīcību vai nepauž viedokli, kas atšķiras no vairākuma domām, un tādējādi pievērš mediju uzmanību. Tāpat ir jākonstatē, ka mediju interese par opozīcijas politiķiem ir nesalīdzināmi zemāka nekā valdošās koalīcijas politiķu gadījumā.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons
secina:

[5] Par viedokļu daudzveidību, objektivitāti, precizitāti un neitralitāti individuālā profila teksta ierakstos.

Iespējai izvērtēt mediju individuālajos profilos veikto teksta ierakstu atbilstību LSM pašregulējošajos dokumentos noteiktajām viedokļu daudzveidības, objektivitātes, precizitātes un neitralitātes prasībām ir divi aspekti: 1) iespēja vērtēt teksta ierakstu saturu, 2) iespēja vērtēt redakcionālos lēmumus par to, kādus teksta ierakstus veikt LSM individuālajā profilā tiešsaistes sociālajos tīklos.

1. Par iespēju vērtēt teksta ierakstu saturu.

Nemot vērā to, ka teksta ieraksti individuālajā LR1 profilā ir veikti, lai informētu par un popularizētu Latvijas Radio Ziņu dienesta un Latvijas Radio programmu veidotāju raidījumus, sižetus, kā arī publikācijas ziņu portālā LSM.lv, teksta ierakstus nevar klasificēt kā **viedokļus** – vērtējošu, interpretējošu izteikumu par kādu notikumu, vai komentārus –, bet gan tikai kā **ziņas**, turklāt ļoti specifiskā nozīmē, jo šo “ziņu” priekšmets galvenokārt ir nevis kādi aktuāli notikumi (kā tas būtu “klasisku” ziņu gadījumā, kuras auditoriju informē par notiekošo), bet gan to specifiskais priekšmets ir LSM satura vienības vai to fragmenti, kas vēsta par šiem notikumiem. Citiem vārdiem sakot, šie teksta ieraksti ir klasificējami kā “meta – ziņa” jeb “ziņa par ziņu”.

Ja ar “ziņu” tiek saprasts koncentrēts kāda notikuma apraksts, kas auditorijai sniedz atbildes uz jautājumiem – *kas, kur, kad* – tad viedokļu daudzveidība tajā netiek pieprasīta, jo “ziņa” kā aprakstošs vēstījums par kādu notikumu apgalvo šī notikuma realitāti (ka tas tiešām ir noticis). Ja uz notikuma realitātes apgalvošanu skatītos kā uz viedokļa paušanu, tad vienīgā viedokļu daudzveidības iespēja šajā gadījumā būtu blakus apgalvojošajai ziņai minēt vēl arī noliedzošu viedokli. Piemēram, 28. janvārī LR1 profilā ir veikts šāds teksta ieraksts:

Latvijas delegācijas karognesēji Milānas un Kortīnas olimpisko spēļu atklāšanas ceremonijā būs hokejists Kaspars Daugaviņš un kalnu slēpotāja Dženifera Ģērmāne.

Ja uz šo ziņu skatāmies nevis kā uz fakta konstatāciju (aprakstošs izteikums, kura patiesuma vērtība ir pārbaudāma atbilstības kārtībā), bet gan kā uz redakcionāla viedokļa izteikšanu, tad vienīgais atšķirīgais “viedoklis” (kas nodrošinātu “viedokļu daudzveidību”), ko šeit var paust, ir ziņā izteiktā fakta noliegums, piemēram, ka abi vai viens no nosauktajiem sportistiem nebūs karognesēji.

Savukārt, ja ar “ziņu” tiek saprasta t.s. “paplašināta ziņa”, kurā blakus jau pieminētajiem jautājumiem, tiek uzdoti arī spekulatīvie (skaidrojumu pieprasošie) jautājumi – *kāpēc, kādēļ, kā to vērtēt* – tad šajā gadījumā ziņā ir iekļauta arī notiekošā analīze un vērtējums, kas izpaužas kā interpretācija notiekošajam, proti, noteikts viedoklis par to. Šajā gadījumā saistoša ir prasība par viedokļu daudzveidību, kaut vai ar norādi uz atšķirīgām notiekošā interpretācijām.

Tādējādi jāsecina, ka prasība pēc viedokļu daudzveidības attiecas vienīgi uz situācijām, kad satura vienībā tiek pausti viedokļi. Tā kā viedokļiem (atšķirībā no faktu izteikumiem) nepiemīt īpašība būt patiesiem vai aplamiem (viedokļi ir jēgpilni vai bezjēdzīgi, un to jēgpilnumu nodrošina to saprotamības, pareizuma un ticamības prasības), tad šādos gadījumos satura vienībā ir nepieciešams izklāstīt arī atšķirīgus viedokļus, lai nerastos iespaids, ka redakcionālais viedoklis kādā jautājumā ir vienīgais iespējamais un tāpēc “patiesais”.

Situācijās, kad darīšana ir ar “meta – ziņām” jeb ziņām, kuru priekšmets ir kāda medija publiskota (priekšmetiskā) ziņa, viedokļu daudzveidības jautājums pamatoti var rasties situācijās, kad “meta – ziņa” vēsta par kādā citā medija satura vienībā paustu kādas personas viedokli. Piemēram, 28. janvārī LR1 profilā ir veikts šāds teksta ieraksts:

Lēta darbaspēka ievēšana lielos apjomos Latvijas ekonomikai nekādu labumu nesniedz, tieši pretēji – darbinieki, kas neprot valsts valodu un strādā mazapmaksātus darbus, palielina drošības riskus, raidījumā #Labrīt apgalvoja opozīcijā strādājošās Nacionālās apvienības līdere Ilze Indriksone.

Šajā “meta – ziņā” kā intervijas pieteikumā ir iekļauts intervējamās personas viedoklis, kas liek domāt, ka ziņā būtu jāiekļauj vismaz norāde uz to, ka konkrētajā jautājumā, iespējams, pastāv arī atšķirīgi viedokļi. Taču ziņas pieteikuma ietvaros sākt pretstatīt teksta ierakstā iekļautajam viedoklim citu, atšķirīgu viedokli, ombuda vērtējumā, ir nesamērīga prasība, jo “meta – ziņas” vienīgais uzdevums ir ieinteresēt auditoriju noskatīties šo interviju. Vēl vairāk – ziņas ietvaros norāde uz intervētās personas izteiktā viedokļa apšaubāmību radītu tendenciozitātes iespaidu, proti, netiktu ievērota ziņām saistošā neitralitātes prasība.

Līdz ar to ir jāsecina, ka teksta ierakstu kā “meta – ziņu” saturs nav vērtējams viedokļu daudzveidības aspektā. Pat vēl vairāk – “meta – ziņu” gadījumā (atšķirībā no ziņām to “klasiskajā” izpratnē) nešķiet lietderīgi analizēt šo teksta ierakstu satura objektivitāti, precizitāti un neitralitāti, jo teksta ieraksta objektivitāti, precizitāti un neitralitāti nosaka tā priekšmeta – tās ziņas, par kuru vēsta “meta – ziņa” – objektivitāte, precizitāte un neitralitāte. Piemēram, 28. janvārī ir veikts teksta ieraksts:

Saskaņā ar Stratēģisko un starptautisko pētījumu centra ziņojumu Krievija ir cietusi vairāk zaudējumu nekā jebkura lielvara jebkurā karā kopš Otrā pasaules kara.

Protams, pamatoti var uzdot jautājumus, vai minētā ziņa ir objektīva, precīza un neitrāla, taču šos jautājumus nav vērts uzdot par “meta – ziņu”, jo, lai atbildētu tos, ir jāvērsas pie “ziņas par ziņu” pamatā esošās medija satura vienības, un galu galā pie tās pamatā esošā pētījumu centra ziņojuma. Tieši pēdējie divi teksti tad arī būs īstie satura objektivitātes, neitralitātes un precizitātes noskaidrošanas objekti, nevis ziņa, kas informē par abu šo objektu pieejamību medija auditorijai.

Līdz ar to ir jāsecina, ka jautājumi par viedokļu daudzveidību, objektivitāti, precizitāti un neitralitāti primāri attiecas nevis uz teksta ierakstu kā “meta – ziņu” saturu, bet gan uz to pamatā esošo satura vienību saturā pastāvošo viedokļu daudzveidību, objektivitāti un precizitāti.

2. Par iespēju vērtēt redakcionālo izvēlu pamatotību.

Otrs aspekts, kurā var vērtēt individuālajos profilos veikto teksta ierakstu atbilstību viedokļu daudzveidības, objektivitātes, precizitātes un īpaši – neitralitātes prasībām, attiecas uz teksta ierakstu izvēli, proti, uz redakcionālajiem lēmumiem par ko medija profilā ziņot, bet par ko neziņot. Tas ir jautājums, vai redakcijas izvēlētie teksta ieraksti, kuros pieminēti 14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partiju vai partiju apvienību politiķi, neliecina par tendenciozitāti un subjektīvismu kā “dienas kārtības” (*agenda setting theory*) diktēšanu un “vārtu sargāšanu” (*gatekeeping theory*) no medija puses, kas izpaužas kā prioritāšu noteikšana, par ko un kā auditorijai būtu jādomā, un tādu tēmu “izslēgšana” no satura, par ko auditorijai nevajadzētu domāt, vai arī kā noteikta interpretācijas ietvara uzspiešana auditorijai, kas izriet no redakcijas piedāvātajiem un proponētajiem vērtēšanas kritērijiem, saskaņā ar kuriem spriest par konkrēto tēmu vai jautājumu.

Sociālo mediju ieraksti ataino tikai kādu daļu no visa satura, ko medijs veido. Mediju primārais uzdevums ir veidot saturu, kas ir nozīmīgs un aktuāls plašai auditorijai. LSM gadījumā, kā to nosaka ikgadējais sabiedriskā pasūtījuma plāns, ir paredzēts, ka LSM strādā pēc sabiedrības vajadzībās balstīta modeļa un visu Latvijas iedzīvotāju interesēs. To, vai medijs ziņos par konkrētu notikumu, nosaka ziņu izvēles kritēriji jeb vērtības, kas parasti tiek uzskatītas par nozīmīgām vairākos “vārtu sargāšanas” procesa posmos.

Par *ziņas vērtības* kritērijiem mediju teorijā ir izvirzīti šādi – *ietekme* (vai notikums skar daudz cilvēku vai rada būtiskas sekas), *neparastums* (negaidīti, pārsteidzoši notikumi), sabiedrībā zināmu personu vai ietekmīgu institūciju *iesaiste*, *konflikts* (domstarpības, strīdi vai spriedze starp pusēm), *tuvums* (notikumi, kas ir ģeogrāfiski vai personiski tuvi auditorijai), *laicīgums* (tikko

notikuši notikumi ir vērtīgāki nekā sen notikuši), notikuma *aktualitāte* jeb tēmas, kas saistītas ar sabiedrībā aktuālām politiskām, sociālām u.tml. problēmām, kā arī *nepārtrauktība* jeb kontinuitāte, proti, kad notikums ir kļuvis par ziņu, tas kādu laiku paliek mediju uzmanības centrā, pat ja tā intensitāte ir ievērojami samazinājusies, jo tas jau ir kļuvis pazīstams un vieglāk interpretējams.

Aprakstītās *ziņas vērtības* tomēr nav aplūkojamas tik vienošķīgi. Pētījumi demonstrē, ka *ziņu vērtības* palielina iespēju, ka kāds stāsts vai notikums tiks izvēlēts kā ziņa, tomēr dažkārt *ziņu vērtības* tiek īpaši izceltas vai pat pārspīlētas ziņas veidošanas laikā. Visbeidzot, tiek uzskatīts, ka tās tiek vēl vairāk pastiprinātas, ziņas vienībai *virzoties cauri* katram tās veidošanas procesa posmam. Turklāt, jo vairāk *ziņu vērtību* piemīt kādam notikumam, jo lielāka iespēja, ka tas kļūs par ziņu medijā un ka notikumam, kuram trūkst kādas *ziņu vērtības*, šis trūkums ir jākompensē ar īpaši spēcīgu citu vērtību klātbūtni.¹

Tādējādi var secināt, ka politiķu iekļaušanu mediju saturā nosaka iepriekš aprakstītās *ziņu vērtības*, proti, vai ar viņiem saistītajai situācijai, notikumam piemīt vismaz kāds potenciāls kļūt par ziņu. Savukārt tas, vai šī ziņa nonāks medija sociālo tīklu profilu ierakstos – ir redakcionāls lēmums, ko nosaka medija pieeja informācijas publicēšanai sociālajos medijos.

Kopumā ziņu ierakstu analīzi sociālajā tīklā FB var veikt, izmantojot divas pieejas:

- 1) salīdzinot konkrētā portāla ziņu tēmas ar atbilstošā perioda aktuālajiem notikumiem sabiedrībā, tādējādi rodot atbildi uz jautājumu – vai konkrētais portāls ir ziņojis par to, kas sabiedrībai ir bijis svarīgs un nozīmīgs;
- 2) salīdzinot konkrētā portāla tematiku ar citu līdzīgu ziņu portālu satura tematiku, tādējādi noskaidrojot, vai šī portāla darbībā nav konstatējama noteikta tendenciozitāte, kā būtiska tematiska atšķirība no citos ziņu portālos lasāmā.

Tomēr LR1 individuālā profila FB gadījumā šīs pieejas nav aktuālas, jo, kā jau tika secināts šī atzinuma konstatējošajā daļā, individuālais profils nav klasificējams kā pilnvērtīgs ziņu portāls, tā noteicošā funkcija ir ziņot par un popularizēt konkrētā medija saturu. Līdz ar to vienīgais, ko šajā aspektā var analizēt, ir tas, vai sociālā tīkla individuālajā profilā pilnvērtīgi ir reprezentēts tas saturs, kuru pārskata periodā ir veidojis konkrētais medijs, šajā gadījumā LSM radio programma “Latvijas Radio 1”, respektīvi, pieeju, kā notiek informācijas publicēšana sociālajos tīklos.

Izpētot LR1 individuālo profilu sociālajā tīklā FB, ir jāsecina, ka tajā tiek pieteiktas gandrīz visas

¹ Harcup, Tony and O'Neill, Deirdre (2001) What Is News? Galtung and Ruge revisited. Journalism Studies, 2 (2). pp. 261-280.

publikācijas, kuras šajā laikā LSM ziņu portālā LSM.lv ir veidojuši LSM radio programmu žurnālisti, īpaši no LR Ziņu dienesta. Tieši multimedijālā satura (saturs, kas vienlaicīgi ir pieejams audio, video un teksta formātos) pieteikumi veido centrālo LR1 individuālā profila saturu. Otru būtisko satura daļu veido saturs, kas ir saistīts ar LSM radio programmas LR1 raidījumos klausāmajiem sižetiem. Tieši saistībā ar šo radio programmas raidījumu saturu profila ierakstos parādās liela daļa 14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partiju vai partiju apvienību politiku pieminējumi. Tas liek secināt, ka iespēja politikim tikt pieminētam teksta ierakstos LR1 profilā FB ir cieši saistīta ar to, vai šī ziņa ir vērtīga, otrkārt, vai ziņa tiek paplašināta un notikums tiek aplūkots un iztirzāts, piemēram, piedaloties radio programmas LR1 raidījumos, īpaši tādos kā “Labrīt” un “Krustpunktā”.

Rezumējot minēto, redakcionālo izvēli teksta ierakstiem sociālā tīkla FB individuālajā profilā “Latvijas Radio 1” ietekmē LSM radio programmas “Latvijas Radio 1” saturs. Individuālajā profilā tiek pieteikts viss multimedijālais LR1 veidotais saturs un daļa no LR1 raidījumos izskanējušajiem sižetiem. Līdz ar to jautājums par individuālajā profilā publiskotās informācijas atbilstību viedokļu daudzveidības, objektivitātes, precizitātes un neitralitātes prasībām ir jautājums par LSM radio programmas LR1 satura atbilstību šīm prasībām.

Lai atbildētu uz šo jautājumu būtu nepieciešams izanalizēt visu programmas LR1 saturu 2026. gada janvārī, kas ierobežoto resursu dēļ nav ombuda spēkiem paveicams uzdevums atzinuma sagatavošanai paredzētajā laikā, turklāt arī Iesniegumā tas netiek lūgts. Reizi gadā LSM satura izvērtējumam tiek veikta sabiedriskā labuma vērtēšana iedzīvotāju aptaujas formā ar mērķi iegūt regulāru, daudzpusīgu un vienotu novērtējumu Latvijas sabiedriskā medija (Latvijas Televīzijas, Latvijas Radio un portāla LSM.lv) sniegtajam sabiedriskajam labumam un saņemt atgriezenisko saiti sabiedriskā pasūtījuma pilnveidei. Veiksmīgas sakritības dēļ pēdējā aptauja ir veikta no 2025. gada 8. decembra līdz 2026. gada 8. janvārim, un tās secinājumos var ieraudzīt, kā sabiedrība vērtē viedokļu daudzveidības esamību radio programmu saturā, šī satura atbilstību objektivitātes, precizitātes un neitralitātes prasībām².

[6] Par Iesniegumā norādītajiem informācijas trūkumiem LR1 individuālajā profilā.

Ombuda vērtējumā iebildumi pret LR1 individuālajā FB profilā publiskotajiem teksta ierakstiem drīzāk ir nevis par to, kas šajā profilā tiek publicēts, bet gan par to, kas tajā netiek publicēts. Tas, protams, rada grūti atbildamu jautājumu – bet kam tur vajadzētu tikt publicētam?

² Skat. “Sabiedriskais labums 2026” izmantojot tīmekļa vietnes saiti: <https://www.seplp.lv/lv/sabiedriskais-labums>.

Vismaz daļēju atbildi uz šo jautājumu sniedz divi Iesniegumā minētie informācijas neesamības piemēri:

- 1) *ziņa, ka pēc LIAA reformas darbs ar investīciju piesaisti vainagojies ar Latvijā vēl nebijušiem rādītājiem;*

Pretēji Iesniegumā apgalvotajam, šī ziņa tomēr nav palikusi bez Latvijas Radio uzmanības, jo LR1 individuālajā profilā tiešsaistes sociālajā tīklā FB 2026. gada **15. janvārī** ir publicēts teksta ieraksts par Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras panākumiem 2025. gadā, kuram pievienotā saite norāda uz izvērstu publikāciju LSM ziņu portālā LSM.lv “LIAA pērn investīcijās piesaistījusi vēsturiski lielāko apjomu gada laikā – 1,01 miljardu eiro”³.

- 2) *Nav atbildes viedoklis par Saeimas priekšsēdētājas D. Mieriņas parakstīto vēstuli.*

Saeimas priekšsēdētājas Daigas Mieriņas parakstītajai vēstulei par Nobela Miera prēmijas piešķiršanu ASV prezidentam ir veltītas vismaz septiņas LSM satura vienības (neskaitot regulāros ziņu izlaidumus), t.sk. viņa viesojās LSM televīzijas programmas “Latvijas Televīzija 1” 2026. gada 20. janvāra raidījumā “Šodienas jautājums”⁴, kura laikā sniedza izvērstu viedokli par savu pozīciju šajā jautājumā. Ombuda vērtējumā šis notikums ir ticis plaši apspriests dažādos raidījumos un publikācijās LSM.lv. Katra LSM programma atbilstoši savai specifikai ir informējusi sabiedrību par šo situāciju un nav nepieciešams, lai visas programmas to darītu vienādā veidā, dublējot viena otras saturu.

LR1 individuālajā profilā FB šī ziņa parādījās saistībā ar koalīcijas partnera Saeimas frakcijas “Progresīvie” vadītāja Andra Šuvajeva kritiskajiem izteikumiem, kuru rezultātā deputāts tika uzaicināts izteikties LR1 raidījumā “Labrīt”, par ko arī sabiedrība tika informēta LR1 individuālajā profilā. Domājams, ka ieinteresētības iemesli koalīcijas partnera viedoklī ir saistīti gan ar to, ka Andris Šuvajevs bija vienīgais, kurš atļāvās publiski paust kritisku vērtējumu Saeimas priekšsēdētājas rīcībai, gan arī ar to, ka joprojām līdz galam nav atbildēts jautājums, vai koalīcija joprojām pastāv jeb tikai formāli “skaitās”, par ko netieši liecina tas, ka lēmums par vēstules parakstīšanu par Nobela Miera prēmijas piešķiršanu ASV prezidentam tika pieņemts bez konsultācijām ar koalīcijas partneriem.

³ Skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/15.01.2026-liaa-pern-investicijas-piesaistijusi-vesturiski-lielako-apjomu-gada-laika-101-miljardu-eiro.a630091/>.

⁴ Skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/20.01.2026-mierina-vestuli-par-nobela-premijas-pieskirsanu-trampam-parakstijusi-ceriba-deeskalet-situaciju-ap-grenlandi.a630838/>.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

vērš uzmanību:

[7] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot LSM Redakcionālo vadlīniju un Ētikas kodeksa normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās. Nedz normatīvie akti, nedz LSM Redakcionālās vadlīnijas un Ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt Iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

atzīst:

[8] Ombuds neatzīst LSM Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā noteikto LSM darbības profesionālo principu pārkāpumus teksta ierakstos, kas veikti LSM radio programmas LR1 individuālajā profilā “Latvijas radio 1” tiešsaistes sociālajā tīklā FB laika posmā no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 28. janvārim.

Teksta ierakstu publicistiskais žanrs – lakonisks medija raidījumu, sižetu vai rakstu pieteikums viena/divu teikumu apjomā jeb t.s. “meta – ziņa” (ziņa par ziņu) – neļauj attiecināt uz šo tekstu viedokļu daudzveidības prasību. Ombuds nekonstatēja norādītajā laika periodā veiktajos teksta ierakstos tādu apgalvojumus, kuru objektivitāte, precizitāte un neitralitāte būtu apšaubāma par sevi, proti, bez to pamatā esošo raidījumu, sižetu un rakstu satura objektivitātes, precizitātes un neitralitātes izvērtējuma.

Savukārt teksta ierakstu izvēle ir notikusi tajās robežās, ko nosaka aktuālais LSM radio programmas LR1 saturs un mediju satura vērtība auditorijā. Līdz ar to patiesais jautājums ir nevis par to, vai izvēlētie raidījumu, sižetu un rakstu pieteikumi reprezentē viedokļu daudzveidību, objektivitāti, precizitāti un neitralitāti, bet gan par to vai LSM radio programma LR1 kopumā atbilst viedokļu daudzveidības, objektivitātes, precizitātes un neitralitātes prasībām, kas nav šī atzinuma un tā pamatā esošā Iesnieguma priekšmets, bet uz kuru atbildi sniedz gadskārtējā sabiedriskā labuma vērtēšana iedzīvotāju aptaujas formā, kurā tiek atklāts sabiedrības vērtējums par viedokļu daudzveidību LSM programmās, un satura objektivitāti, precizitāti un neitralitāti.

Sabiedrības interesēs ir saņemt patiesu, pārbaudītu, objektīvu, precīzu un sabiedriski nozīmīgu informāciju par lēmumiem, procesiem un notikumiem, kas ietekmē sabiedrības dzīvi. Šīs misijas īstenošanai LSM ir noteikts pienākums veicināt viedokļu daudzveidību, rosināt sabiedriski nozīmīgas diskusijas, palīdzēt sabiedrībai veidot uzskatus un pieņemt patstāvīgus lēmumus, kā arī

nodrošināt platformu sabiedrībā būtisku jautājumu apspriešanai. Vienlaikus jāņem vērā, ka LSM misija strādāt sabiedrības interesēs netiek un nevar tikt pilnībā īstenota ar vienu atsevišķu satura vienību vai šajā gadījumā – tikai ar veidotā satura popularizēšanai paredzētu instrumentu – medija individuālo profilu tiešsaistes sociālajā tīklā.

[9] Ombuds neatzīst LSM Redakcionālo vadlīniju 2.6. punktā noteiktās prasības ievērot politisko neitralitāti pārkāpumus teksta ierakstos, kas veikti LSM radio programmas LR1 individuālajā profilā “Latvijas radio 1” tiešsaistes sociālajā tīklā FB laika posmā no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 28. janvārim.

14. Saeimas koalīcijas vai opozīcijas partijām vai partiju apvienībām piederošo politiku pieminēšanas biežumu teksta ierakstos primāri ir noteicis šo personu kā augstu valsts amatpersonu statuss, konkrētie politiskie un sociālie notikumi pārskata periodā, kā arī politiku spēja un prasme sniegt atbildes uz sabiedrību interesējošiem jautājumiem. Ombuds nesaskata tendenciozas atšķirības starp teksta ierakstos pieminētajiem politiķiem un viņu pieminēšanas biežumu ar to politiku pieminēšanu, kas fiksējama citos Latvijas interneta ziņu portālos atbilstošajā laika periodā.

Izvērtējot atzīto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons
iesaka:

[10] Izmantot tiešsaistes sociālo tīklu piedāvātās iespējas, lai LSM individuālajos profilos auditorijai sniegtu skaidrojošu, medijpratību veicinošu informāciju par teksta ierakstu publicēšanas redakcionālajiem apsvērumiem un kārtību – kāda informācija ar kādu mērķi tajos tiek publiskota.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas

līdzekļu ombuds

(paraksts)*

Edmunds Apsalons

***DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU**